

Månedens fugl juni 2022

NYT FRA FELTEN

TIRSDAG 31. MAJ 2022

Månedens fugl juni 2022 - klyde

(Latin: *Recurvirostra avosetta*)

En af de mange vadefugle man hurtigt møder ved en tur langs Vadehavet er den smukke klyde. Fuglen er en karakteristisk vadefugl med sine lange blågrå ben og sin elegante sort-hvide fjerdragt. Navnet har den efter sin stemme, et ofte gentaget klyt-klyt, der især høres, når man nærmer sig dens yngleplads.

Tidligere blev klyden ofte kaldt for skomagerfugl, da dens iøjnefaldende, opadbøjede næb ligner en skomagersyl. Med næbbet - og ved de meget karakteristiske bevægelser fra side til side - "skummer" klyden vandoverfladen og det øverste mudderlag for krebsdyr, orme, fiskeæg og alger. Man antager, at klyden med denne teknik fanger op imod 3000 børsteorme pr. dag. Det er et både sjovt og særdeles flot syn, når man står og ser ud over vaden, hvor en større flok klyder er i gang med at fouragere. Aktiviteten er tydelig og giver indtryk af stor koncentration, ihærdighed og præcision i arbejdet.

Leve- og ynglesteder

Klyden kan ses ved de fleste danske kyster. Den yngler gerne i kolonier, ofte på småøer, hvor ræve og andre rovdyr ikke kan nå ud - eller på strandenge. Ynglesuccesen afhænger blandt andet af vandstanden på ynglepladsen hvor pludselige oversvømmelser desværre ofte kan være årsagen til fejlslagen ynglesucces. Klyder ses ofte at flytte ynglekolonien hvis forholdene i kolonien pludselig forringes.

Man regnede tidligere med en ynglebestand i Danmark på omkring 5000 par, men bestanden er meget ujævnt fordelt og der spores desværre en signifikant tilbagegang for klyden i de senere år. Der findes en lang række små ynglekolonier rundt om i landet, men næsten halvdelen af bestanden er koncentreret på kun 7 steder i Danmark:

- Margrethe Kog
- Tipperne
- Fjandø ved Nissum fjord
- Vejlerne
- Harboøre Tange

- Rønnerne ved Læsø og Saltholm

I maj klækker så endelig æggene, og allerede kort tid efter er ungerne klar til at følge forældrefuglene på jagt efter smådyr og insekter.

Fjerfældning

Hen på højsommeren, i tidsrummet fra juli til august, hvor yngletiden er overstået, begynder de ældre fugle en fældning af hele fjerdragten. I den periode samles klyderne gerne forinden i store sociale klaner på det man også kalder fældepladser. I Vadehavet ses en af verdens største fældepladser for klyden ved Rømødæmningen. Her kan flokken af fældende fugle være mellem 10-12.000 individer. Allerede sidst på sommeren, i august, er ungerne klar til at forlade Danmark, og de flyver hurtigt mod syd. De gamle fugle er på dette tidspunkt endnu ikke helt færdige med fjerfældningen. Først senere på efteråret følger de ældre fugle trop, og trækker mod syd.

Udbredelse

Klyden er pletvist udbredt i Europa og Centralasien, samt østpå til det nordvestlige Kina. I Nordvesteuropa yngler den primært langs kysterne, mens den fra Ungarn og østpå yngler på fugtige græsstepper inde i landet. Desuden yngler den i Øst- og Sydafrika, bl.a. ved saltsøer inde i landet.

DOF Sønderjylland
Peter Damgaard Brusendorff
26. maj 2022